

Zijne Excellentie
J.J. Atsma
Staatssecretaris van Infrastructuur & Milieu
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Briefnummer
11/11.820/Bro/Abr

Den Haag
13 oktober 2011

Onderwerp
RUD's

Telefoonnummer
070-3490322
E-mail
broek@vno-ncw.nl

Excellentie,

Op 15 september 2011 vond in de Tweede Kamer het AO handhaving plaats. In dit AO heeft u de leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en milieu uw zienswijze gegeven op de wijze waarop taakuitvoering van het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO) dient plaats te vinden. U gaf daarbij aan de uitvoering van toezichts- en de handhavingstaken centraal te willen beleggen bij de nieuwe Inspectie voor Leefomgeving en Transport. Wij kunnen ons niet vinden in de centralisatie van het bevoegd gezag voor toezicht en handhaving bij de inspectie. Een scheiding tussen vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds achten wij zeer onwenselijk en niet werkbaar. Wij vinden een opschaling van de BRZO-deskundigheid naar vijf Regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) in de regio's waarin deze bedrijven geconcentreerd zijn logisch. Daarbij kan de inspectie in de huidige situatie als toezichthouder altijd al ingrijpen als zij dat nodig acht. Hierna lichten wij dat toe.

De huidige VROM-inspectie is bevoegd om in te grijpen, als zij meent dat het bevoegd gezag niet voldoende handhaaft. Die bevoegdheid wordt tot nu toe weinig gebruikt. De inspectie beschikt over informatie over de naleving van alle vergunningplichtige en meldingplichtige bedrijven vanuit deze verantwoordelijkheid. De inspectie heeft diverse mogelijkheden om in te grijpen als interbestuurlijk toezichthouder door een handhavings-verzoek aan het bevoegd gezag of zelfs het in de plaats te treden van het bevoegd gezag.

Het onderbrengen van de inspectietaken bij de nieuwe Inspectie voor Leefomgeving en Transport ontmoet naar ons oordeel de volgende bezwaren:

- BRZO-bedrijven en chemische bedrijven (IPPC categorie 4) streven naar een optimale risicobeheersing van hun activiteiten op het gebied van

veiligheid, natuur, ruimtelijke ordening, milieu, arbeidsomstandigheden en water. Dat is ook het doel van het programma Landelijke Aanpak Toezicht (LAT) Risicobeheersing bedrijven. Adequate samenwerking tussen vergunningverleners, toezichthouders en handhavers is daarbij cruciaal. Splitsing van deze taken waarborgt die samenwerking niet en breekt af wat in jaren is opgebouwd;

- vergunningverlening, toezicht en handhaving hebben regionale en lokale aspecten, die minder goed zullen worden gemanaged door een landelijke inspectie;
- als verschillende overheidsorganisaties zich gaan bezig houden met grote, ingewikkelde bedrijven, leidt dat tot meer bestuurlijke drukte en dus tot meer administratieve en bestuurlijke lasten;
- de bestaande rijksinspecties hebben onvoldoende deskundigheid. Met het opbouwen van kennis voor de BRZO-bedrijven en chemische bedrijven (IPPC categorie 4) is naar onze verwachting een periode van drie jaar gemoeid;
- uitwisseling van specialisten tussen RUD's is onderdeel van de gezamenlijke aanpak van het landsdekkend stelsel. De deskundigheid die nodig is voor de BRZO-bedrijven en chemische bedrijven (IPPC categorie 4) wordt nu ook ingezet voor complexe bedrijven die niet onder het BRZO vallen. Bij centralisatie wordt deze deskundigheid aan het bevoegd gezag ontnomen;
- het overhevelen van toezicht en handhaving naar de Inspectie Leefomgeving en Transport kan leiden tot verlies aan draagvlak voor de vorming van RUD's, terwijl een snelle invoering van RUD's nu juist noodzakelijk is.

Onder uw eindverantwoordelijkheid wordt door gemeenten, provincies en waterschappen momenteel gewerkt aan de invoering van RUD's. Een landsdekkend netwerk van 25 tot 30 RUD's dient per 1 januari 2013 operationeel te zijn. Momenteel zijn al enkele RUD's operationeel en gedurende 2012 zullen steeds meer RUD's hun werkzaamheden starten. Voor de zomer van 2011 hebben partijen al aangegeven de BRZO-taken te concentreren bij een beperkt aantal RUD's. Deze ontwikkeling zal ervoor zorgen dat door heel het land het omgevingsbeleid wordt ondersteund en uitgevoerd door deskundige toezichthouders, handhavers en vergunningsverleners. Aldus ontstaat het gewenste gelijke speelveld.

Daarin past niet het idee om toezicht en handhaving voor de BRZO-bedrijven en de chemische bedrijven (IPPC categorie 4) gescheiden van de vergunningverlening uit te laten voeren door de nieuwe Inspectie voor Leefomgeving en Transport.

Partijen zien het volgende model als doelmatig en doeltreffend:

- er is een landsdekkend netwerk van 25-30 omgevingsdiensten (RUD's). Deze RUD's verzorgen de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor de bedrijven die op basis van de Wabo vergunningplichtig zijn alsmede het toezicht en de handhaving voor een vastgesteld aantal bedrijven dat onder het Activiteitenbesluit valt;
- in vijf van deze RUD's wordt de gespecialiseerde taakuitoefening die nodig is voor BRZO-bedrijven en chemische bedrijven (IPPC categorie 4) belegd. Deze vijf BRZO/IPPC-RUD's werken landsdelig en verzorgen de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening en water voor de BRZO-bedrijven en chemische bedrijven binnen het desbetreffende landsdeel. Tevens worden de taken van de Arbeidsinspectie en de VROM-Inspectie bij deze vijf gespecialiseerde RUD's belegd. Dit sluit aan bij het DCMR-model waarmee veel goede ervaring is opgebouwd;
- van deze vijf BRZO/IPPC-RUD's wordt één RUD aangewezen die fungeert als het centrale aanspreekpunt voor het rijk, de kennis landelijk beheert, zorg draagt voor een uniforme strategie, het Wabo/BRZO toezicht coördineert, de competenties op peil houdt en de kwaliteit van de uitvoering bewaakt;
- bij de opbouw van de RUD's wordt de informatie-uitwisseling tussen de RUD's en bevoegde gezagsorganen gezamenlijk ontwikkeld.

Conform de toezegging van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer vinden wij het van groot belang dat nog dit jaar een beslissing wordt genomen over en kan worden gestart met de realisatie van de BRZO/IPPC-RUD's.

Om bovengenoemde redenen verzetten partijen zich tegen centralisatie naar de rijksinspectie en daarmee gepaard gaande versmalling van het takenpakket van de RUD's tot vergunningverlening voor wat betreft BRZO-bedrijven en chemische bedrijven (IPPC categorie 4). Wij achten het in ieders belang dat de uitvoering van de package deal van 2009 en in het bijzonder de gespecialiseerde BRZO/IPPC-RUD's zo spoedig mogelijk worden gerealiseerd. Het telkens opwerpen van nieuwe blokkades in dit proces werkt een voorspoedig verloop van dit proces niet in de hand.

Hoogachtend,

J.W. Remkes
Voorzitter IPO

A. Jorritsma-Lebbink
Voorzitter VNG

Mr. B.E.M. Wientjes
Voorzitter VNO-NCW